

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49

Nr. 25.

27. mail 1941.

Nr. 25.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikooli Eesti NSV Tallinna Poliitehniliseks Instituudiks ümbernimetamise kohta.

Õpetajakutse omandamise ajutine juhend.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 16. mai ringkiri nr. 3165 õpetajakutse omandamise ajutise juhendi § 7 muutmise asjas.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kahjutulevastaste ettevaatusabinõude tarvitusele võtmise kohta.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja Maatöölise Ametiühingu 1941. a. 22. mai ringkiri metsa-propaganda korraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 22. mai ringkiri nr. 224 juhuslikult päevavalgele tulevate muististe asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 22. mai ringkiri nr. 224 koolidesse kogutavate vallas-muististe asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi, Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, Ametiühingute Kesk-nõukogu ja Artellide Peavalitsuse 1941 a. 24. mai ringkiri nr. 626 vabariikliku isetegeva kunsti-olümpiaadi ja ENSV Moskva Kunstidekaadi eelpeidustuste ajal ettenähtud kujutava-, tarbekunsti ja käsitöö näituste korraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissari käskkiri nr. 73113.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee 1941 a. 23. mai ringkiri nr. 832 õpilaste spordiseltside tööst osavõtu asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee 1941 a. 22. mai ringkiri nr. 832 õpilaste kehakultuurilise tegevuse ja spordivõistluste asjas 1941 a. suvel.

Fr. B. Kreuzwaldi nim.

Eesti NSV Riiklik

Raamatukogu

AMETLIK OSA.

PE 14641 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
määrus

Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikooli Eesti NSV Tallinna Poliitehniliseks Instituudiks
ümbernimetamise kohta.

ENSV T 1941, 51, 786.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Nimetada Eesti NSV Tallinna Tehnikaülikool Eesti NSV Tallinna Poliitehniliseks Instituudiks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

Tallinn, 30. aprillil 1941. Nr. 806.

Õpetajakutse omandamise ajutine juhend.

ENSV T 1941, 50, 775.

§ 1. Õpetajate seminaride III ja IV kl., Kuressaare keskkooli pedagoogilise klassi ja Pedagoogiumide I ja II kursuse lõpetajatele õpetaja kutse andmise otsustab ja annab kutsetunnistuse vastava kooli õppenõukogu.

§ 2. Eksternidel on võimaldatud Tallinna Pedagoogiumi juures lõpetada poolleliolevad algkooliõpetajate kutseksamid 1941. a. kevadsessioonil. Alata võivad eksamitega ainult need, kes samal sessioonil lõpetavad. Järeleksameid võib lubada ka septembri sessiooniks. Kutse andmise otsustab ja annab kutsetunnistuse eksamikomisjon.

§ 3. Õpetajate seminaride juures 1940/41. õppeaastal korraldatud kvalifikatsiooni tõstmise kursuste lõpetanud omandavad keskkooliõpetaja kutse õigusega õpetada vastavat ainet keskkooli I—VII klassis. Katsed korraldatakse komisjoni ees, kuhu kuulub õppeasutise direktor juhatajana, aineõpetaja ning HRK esindaja. Eksamiprotokollid esitab kooli direktor HRK Kooliosakonnale, kes otsustab lõpetajaile kutse andmise.

§ 4. Kesk- ja kutsekooli õpetaja kutseksamite õiendamist Tallinna Pedagoogiumi juures asuvas riiklikus komisjonis võib jätkata samas korras ja samades ainetes, milles senini, kusjuures kutse andmise otsustab eksamikomisjon.

§ 5. Pedagoogilise Instituudi lõpetajad võivad õiendada keskkooli aineis õp. kutseksamid Riiklikus Eksamikomisjonis mai ja septembri sessioonidel, kusjuures kutse andmise otsustab eksamikomisjon.

§ 6. § 3—5 tähendatud kutse andmise otsused saadetakse vastava kooli direktori või eksamikomisjoni esimehe poolt Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonnale kinnitamiseks. Kutses kinnitatud isikuile antakse Hariduse Rahvakomissari poolt allakirjutatud kutsetunnistused.

§ 7. Koolides töötavate õpetajaameti kandidaatide tunnistused tuleb saata rahvahariduse osakondadel, vahetult Hariduse Rahvakomissariaadile alluvates koolides direktoritel 15. maiks Hariduse Rahvakomissariaadile kutsetunnistuste väljandmise otsustamiseks.

Õpetajaameti kandidaadi tunnistusi omavad isikud, kes ei tegutse õppejõududena, võivad need esitada vahetult Hariduse Rahvakomissariaadile. Algkooliõpetaja ameti kandidaatidele annavad kutsetunnistused § 1 ja 2 tähendatud asutised, teistele Hariduse Rahvakomissariaat.

§ 8. Juhendis ettenägemata üksikküsimused lahendab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond.

§ 9. Käesolev juhend jõustub avaldamisega. Samast ajast kaotavad kehtivuse: 1) Õpetajakutse omandamise määrus (RT 1931, 110, 774; 1933, 31, 220; 1935, 102, 844; 1937, 49, 450); 2) Kesk- ja kutsekooli õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise ülesande täitmise ja aruande koostamise ning kandidaatidele kursuste korraldamise määrus (RT 1932, 85, 650); 3) Algkooli õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise tegevuse aruande koostamise määrus (RT 1931, 104, 743).

Tallinn, 4. mail 1941.

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 16. mai ringkiri nr. 3165 maakondade ja linnade täitevkomiteede rahvahariduse osakondadele, koolide inspektoritele, direktoritele ja õppejõududele õpetajakutse omandamise ajutise juhendi § 7 muutmise asjas.

Käesolevaga teatab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond, et koolides töötavate õpetajaameti kandidaatide tunnistuste esitamise tähtaeg on pikendatud 15. juunini 1941.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Kooliosakonna juhataja J. S e i l e n t a l

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

kahjutulevastaste ettevaatusabinõude tarvitusele võtmise kohta.

ENSV T 1941, 49, 737.

Kahjutulede vastu võitlemiseks ja nende tekkimise ärahoidmiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Keelatud on ahjude, köögikollete ja igasuguste muude kütte- ja soojendamisseadmete ülekütmine või -kuumendamine, samuti petrooleumi, bensiini jms. tarvitamine tuletõrjumiseks ahjudes ja pliidi all.

2. Keelatud on hoida elukorterites petrooleumi üle 8 liitri ja bensiini üle 1 liitri perekonna kohta.

3. Tuleb võtta tarvitusele kõik ettevaatusabinõud suitsetamisel, samuti lahtise tule, priimuste, petrooleumi-keetjate, elektrisoojendajate ja muude kütteabinõude kasutamisel, mitte jättes neid järelevalveta.

4. Kütmine tuleb lõpetada varemalt kaks tundi enne töö lõppu köetavas ruumis, välja arvatud kaitiste küttekolded ja jõujaamad.

5. Keelatud on külmanud vee-, gaasi-, roiskvee- ja muu torustiku lahtisulatamine lahtise tule, nagu jootmiselambi jms. abil. Torude lahtisulatamist teostada ainult tulise veega.

6. Keelatud on aurutorude kaitsmine külmamise vastu süttiva materjaliga (saepuru, takud, vilt jms.).

7. Keelatud on tuldvõtvate esemete, spetsiaalriietuse jms. hoidmine ja kuivatamine kütteseadmetel, -torudel, radiaatoritel jms., samuti nende läheduses.

Kõik kütteseadmete osad peavad olema puhastatud tolmust ja prahist.

8. Tuleb korrastada kõik pööningute, keldrite ja kuuride ukсед ja nende lukud. Tähtendatud ruumide ukсед tulevad hoida alati lukustatuna, nende võtmed hoida valvurite, valvekorra majahoidjate või määratud vastutajate isikute (korteriuurijate) käes.

9. Keelatud on lahtise tule (tikud, küünlad jms.) kasutamine, samuti suitsetamine pööningutel, keldrites, kuurides ja puusarades.

10. Tuleb puhastada pööningud, keldrid, kuurid ja puusarad prahist ja vanast kraamist.

11. Keelatud on hoida pööningutel, keldrites, kuurides ja puusarades kergesti süttivaid ja põlevaid aineid ja materjale, nende seas ka vedelikke (bensiin, petrooleum, piiritus jms.).

M ä r k u s. Selle punkti nõuded ei ole kehtivad ruumidele, milles riikliku tuletõrjelise järelevalve organite kirjaliku nõusolekuga lubatakse hoida kergestisüttivaid aineid.

12. Tulevad hoida alati vabad väljapääsuteed (koridorid, läbikäigud, trepid), keelates neis korraldada igasuguseid panipaiku, asetada mööblit, materjale jms.

13. Tuleb puhastada õued, samuti hoonete ettesõidu teed prahist, vanast kraamist ja üleliigsest materjalist ja hoida need alati korras, tagades seega vaba juurdepääsu.

Tuleb võtta tarvitusele abinõud õigeaegseks jää ja lume raiumiseks ja koristamiseks tänavatel ja hoonete ettesõidu teedelt linnades.

14. Tuleb teostada kütmata ruumes ja objekti õue piirkonnas asuvate tule-
tõrje veetorustikkude, kraanide, hüdrantide, riivide jms. katmist külma vastu.

15. Tulekaitse kaevude (kraanide, hüdrantide, riivide) kaaned tänavatel ja hoovides tulevad alati hoida vabad lumest ja jääst. Keelatud on asetada neile ükskõik missuguseid materjale ja esemeid.

16. Tulevad seada nõutavasse korda elektrijuhtmestik ja -armatuurid.

Keelatud on kasutada omatehtud ühendusi elektrijuhtmestikus ja omatehtud kaitsjaid normikohaste kergestisulavate vahetükkide ja kaitsekorkide asemel.

17. Kõik kodanikud, kes on avastanud tuleohtu või tuletõrje eeskirjade rikkumise, on kohustatud sellest viivitamata teatama lähemale tuletõrjeüksusele või vahenditult ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi riikliku tuletõrjelise järelevalve organitele.

18. Elamute valitsejad, komandandid ja omanikud on kohustatud instrueerima korterite vastutavaid üürijaid kahjutulevastaste kaitseabinõude täitmisel käesoleva määruse eeskirjade kohaselt.

19. Tööstuste, ettevõtete ja asutiste juhatajad, elamute ja ühiselamute valitsejad, komandandid ja omanikud on kohustatud:

- a) kõrvaldama korratused kütteseadeldistes (katlamajades, keskküttetorude võrgus, suitsujuhtmetes, ahjudes, köögikolletes, veekateltes jms.);
- b) kontrollima vastava vahemaa (mitte vähem kui 10 sm) olemasolu suitsujuhtmete ja katuste süttivate materjalide vahel;
- c) kontrollima tulekindla vahemaa (mitte vähem kui 25 sm) olemasolu ahjude, suitsujuhtmete ja hoone konstruktsiooni süttivate materjalide vahel;
- d) kontrollima metall-lehe olemasolu ja korrasolekut põrandal küttekollete ees;
- e) kontrollima küttekollete sulgemise ja suitsujuhtmete puhastamise avade uste korrasolekut;
- f) keelama ajutiste kütteseadmete (rauast ja telliskividest) ülesseadmist ja ahjude ühendamist plekkitoruga korstnasse ilma riikliku tuletõrjelise järelevalve organite loata, samuti ventilatsiooni-avade kasutamist suitsujuhtmena;
- g) teostama suitsujuhtmete puhastamist tahmast kindlaksmääratud tähtaegadel ja tarviduse korral tahmapõletamist, tagades sealjuures hoolsat järelevalvet töö korralikkuse üle; suitsujuhtmete puhastamise tähtajad on: kütteahjude suitsujuhtmetel mitte vähem, kui 4 korda kütteperioodil; pliitide suitsujuhtmeil mitte vähem, kui 6 korda aastas; saunaahjude suitsujuhtmetel mitte vähem, kui 1 kord kuus; alaliselt köetavate kollete (pagari-ärde, restoranide, veekatelde, suitsutuse-ahjude ja teiste) suitsujuhtmetel — 2 korda kuus;
- h) teostama teeniva personaali (ahju- ja katlakütjate jne.) instrueerimist kahjutulede vältimise küsimusis kütteseadmete kasutamisel.

20. Käesoleva määruse eeskirjade rikkujaid karistatakse TT Miilitsa organite poolt administratiivkorras rahatrahviga kuni 100 rublani või paranduslikkudele töödele saatmisega kuni 30 päevani. Raskematel juhtudel võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele.

21. Järelevalve käesoleva määruse täitmise üle pannakse ENSV Siseasjade Rahvakomissariaadi riikliku tuletõrjelise järelevalve organitele ja TT Miilitsale.

22. Käesolev määrus hakkab kehtima 15. päeval pärast avaldamist Eesti NSV Teatajas.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. K r e s s.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 28. aprillil 1941. Nr. 779.

Hariduse Rahvakomissariaadi, Metsamajanduse ja Metsatööstuse Peavalitsuse ja Maatöölise Ametiühingu 1941. a. 22. mai ringkiri metsapropaganda korraldamiseks poliithariduslike asutiste ja organisatsioonide ja maatöölise ametiühingu komiteede kaudu.

Mets on olnud inimese sõber juba ürgsetest aegadest alates. Ta on pakkunud inimesele kaitset ja varju ning toitu ja kehakatet. Mets on jäänud ka kultuurse ühiskonnas inimesele väga tarvilikuks majanduslikuks teguriks ja iluõuete rahuldajaks, ilutunde arendajaks. Sellepärast ei saa ega tohi massikultuurilised poliithariduslikud organisatsioonid — maakonna kultuurimajad, valla keskravamajad, kohalikud rahvamajad, punased nurgad ja nendega tihedas kontaktis töötavad maatöölise ametiühingu sovhooside, koolimajapidamiste, MTJ-de, maakonna täitevkomiteede maosakondade ja metskondade komiteed — kuidagi mööduda metsaküsimusest ükskõikselt. Eriti praegu, kus mets pole enam üksikute rikkaste eromand, vaid kogu rahva ühine vara, sotsialistlik omand, tuleb poliithariduslikel organisatsioonidel — asutistel ja ametiühingu komiteedel tõsta esile metsa istutamise ja arendamise ning metsa eest hoolitsemise ja metsa hoidmise propaganda, et see tungiks igasse talutaresse, iga inimeseni.

Palju on veel majapidamisi, kus majad on lagedal väljal või voorede jalal nagu üksikud rändmunakad, millede ümber puudub puude ja põõsaste kaunistav ilu ning majanduslik tulu.

Palju paremat muljet ei jäta oma ümbruse poolest ka enamus kodanlikult korralt pärandatud maju, kus nüüd töötavad uued nõukogude korra riiklikud-ühiskondlikud asutised ja organisatsioonid. Veel kurvemat pilti pakub teede äärte kaunistamise ja metsakõlblike tühimaade metsamise puudumine. See näitab, kui suured ülesanded seisavad meil ees metsanduse alal, puude ja põõsaste istutamise ning kodude-asutiste majade ümbruse ja teede kaunistamisel.

Poliithariduslike asutiste-organisatsioonide ja maatöölise ametiühingu komiteede ülesandeks on püsiva propagandaga, selgitustööga, viia kõige laiemad töötavad rahvamassid arusaamisele metsa suurest majanduslikust tähtsusest ja puude ja põõsaste vajadusest majade, asutiste, spordiväljakute, mängumurude, teedeäärte jne. kaunistamisel. Selleks tuleb aktiivselt kaasa aidata kõigile metsapropaganda üritustele, organiseerides koha peal selgitavaid rahvakoosolekuid, õpperingilist tegevust, kirjanduse levitamist jne.

Teoreetilise ettevalmistuse ja selgitustöö jaoks tuleb kasutada võimalikult palju vastavaid eriteadlasi.

Mõjuvam propagandaabinõu teoreetiliste teadmiste andmise kõrval on tegelikud praktilised tööd, milleks on soovitatav korraldada metsaistutamise päevi ja talguid.

Eriti tuleb kõigil rõhku panna oma lähema ümbruse kaunistamisele puude ja põõsastega, hekkide, aedade, parkide, metsasalude jne. istutamisega.

Iga valla keskrahvamaja peab rajama endale plaanikohaselt pargi või aia, kus suvel võib toimuda poliitharidustöö ja kus oleks avarust küllalt üle-vallalisteks masilisteks üritusteks. Sama on kohustatud tegema ka kohalikud rahvamajad ja kõik teised asutised ja organisatsioonid oma ülesannete ulatusele vastavalt.

Tuleb aga vältida meil seni tihti esinenud viga, s. o. ilma plaanita juhuslikult istutamist.

Ilus, maitsekalt istutatud park, aed, hekk või puistee jääb alati igale möödujale eeskujuna propageerima puude ja põõsaste istutamist, mispärast iga metsa-propagandat teostaja tähtsam ülesanne on oma ümbruse korralik kaunistamine puude ja põõsastega ja viimaste eest eeskujulikult hoolitsemine.

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

ENSV Maatööliste Ametiühingu juhatuses esimees F. Eisen.

Metsamajanduse ja Metsatööstuse Peavalitsuse juhataja J. Voolin.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 22. mai ringkiri nr. 224 maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteedele, maakondade ja linnade rahvahariduse osakondadele, õppeasutistele, rahvamajadele, raamatukogudele ja kasvatusasutistele juhuslikult päevavalgele tulevate muististe asjas.

Põllu-, kraavitamis-, kruusa- ja liivavõtmistööde, ehituste püstitamise, teede õgvendamise, turbalõikamise, kaevanduse, jõesüvendamise ja teiste seesuguste kaevamistöodega avastatakse sagedasti, ligemas tulevikus aga ettevõetavate tööde ulatlikkuse tõttu loodetavasti arvukamalt kui seni, kaugest minevikust säilinud, inimese valmistatud ainelisi mälestusmärke ja esemeid või nende jäänuseid. Sealjuures paljud neist, esmapilgulisel vaatlusel väheolulistena näivad leiudki on tihti suure teadusliku väärtusega ja seega hinnatavaks uurimismaterjaliks meie esiajaloo või tearasema ajaloolise aja valgustamisel, sest igasugused muinasjäänused on niisamasuguseiks allikaiks kultuuriloole nagu kirjalikud ürikud ajalooteadusele.

Selleks et need muistised ei satuks hävinemisohtu ega muinasleide ei jäetaks tähele panemata, seisavad muinasvarad riikliku kaitse all. Kaitse teostamine on pandud muinasvarade kaitse seadusega Hariduse Rahvakomissariaadile, kelle ülesandeks on muististe registreerimine ja kaitse korraldamine, kinnismuististe uurimine kaevamiste teel, ühtlasi nende jäädvustamine plaanistamise, pildistamise ning kirjeldamise kaudu, samuti vallasmuististe kogumine säilitamiseks ning uurimiseks muuseumidesse või teistesse teaduslikesse asutistesse. Kehitava seaduse alusel kuuluvad kõik maa peal või sees asetsevad kinnismuistised Hariduse Rahvakomissariaadi poolt registreerimisele ja neid ei tohi ilma sellekohase loata hävitada, lõhkuda ega kaevamise või mõnel muul teel nende välist kuju ja ilmet muuta.

Kui alguses loeteldud kaevamis- ja mullatöödega satutakse kinnismuistisele (kalmele, muistsele asula- või elamukohale, linnusele, teele, tootmiskohale, ohvipaigale jne.) või vallasmuististele (igasugused lahtised esemed kivist, luust või metallist, nagu töö- ja tarberiistad, relvad, ehted, nende osad ja katkendid, inimese ja looma luud-kõndid, mündid, savinõude killud jne.), on tööde juhatajad

ja teostajad kohustatud otsekohe tööd katkestama sel määral, et leiukoht jääks puutumata ja leiust viivitamatult kas isiklikult, kohaliku täitevkomitee või TT Miilitsa kaudu teatama Hariduse Rahvakomissariaadi Teaduse ja Kõrgema Hariduse Osakonnale Tallinn, Tõnismägi 11, tel. 479-05 või 430-42, või Arheoloogia Õppe-Keskmuuseumile Tartu, Aia 46, tel. 35-64, kust antakse tarvilikke näpunäiteid ning juhiseid edaspidiseks toimimiseks ja kust saadetakse teaduslike uurimiste toimetamiseks kohale vastav eriteadlane.

Lahtised leidesemed tulevad leidolekus, kõik esemed üheskoos alal hoida kuni Hariduse Rahvakomissariaadist korralduste saamiseni ja neid ei tohi puhastamise, haljastamise, viilimise, murdmise või mõnel teisel teel rikkuda ega esemete üksikosi üksteisest lahutada. Kõik maast, veest või mujalt leitavad vallasmuistised, mis on nii vanad, et nende omanikku ei teata, lähevad riigi omandiks, kusjuures leidjad saavad riigilt leiutasu esemete antiikväärtuse suuruses.

Kinnismuististe hävitamine, samuti muististe leiukohtadest teatamata jätmine ja registreerimisele, arvestamisele ning riigile üleandmisele kuuluvate maaleidude varjamine pole lubatud ja süüdlased võetakse seaduslikus korras vastutusele, sest riikliku muinsuskaitse huvides seisab, et kõigist ilmsikstulnud muististest andmeid antaks ja muinasleiud tervikuina teadusele ja järgnevaile inimpõlvedele säilitataks.

Hariduse Rahvakomissari aset. A. Valsiner.

Teaduse ja Kõrgema Hariduse Osakonna juhataja K. Saaret.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1941. a. 22. mai ringkiri nr. 224 maakondade ja linnade rahvahariduse osakondadele, koolide inspektoritele ja õppeasutiste juhatajatele koolidesse kogutavate vallasmuististe asjas.

Muinasvarade kaitse seaduse alusel teostab riiklikku muististe kaitset Hariduse Rahvakomissariaat, kelle ülesandeks on kõigi kinnismuististe registreerimine ning nende kaitse korraldamine ja vallasmuististe kogumine säilitamiseks ning uurimiseks.

Teatavasti koondatakse ka koolidesse mitmesuguseid ainelise kultuuri muistiseid — esiajaloolisi ja ajaloolisi maaleide, nagu töö- ja tarberiistu, relvi, ehteid, savinõukilde, münte jne.

Ülevaate saamiseks koolides säilivaist niisugustest vallasmuististest on koolid kohustatud nende kohta saatma Hariduse Rahvakomissariaadi Teaduse ja Kõrgema Hariduse Osakonnale käesoleval aastal 15. juuniks ja tulevikus otsekohe pärast uute esemete saamist järgmised andmed: esemete loetelu ja lühike kirjeldus, leiukoht, -suhted (saamislugu), -aeg, leidja nimi ja aadress.

Samuti tuleb koolidel informeerida Hariduse Rahvakomissariaati neile teatavaks saanud juhuslikest vallasmuististe leidudest ja seni veel mittetuntud kinnismuististest, nagu kalmeist, linnustest ja pelgupaikadest, asula- ja elamukohtadest, tootmiskohtadest, teedest, ohverdamispaikadest j. t.

Hariduse Rahvakomissari aset. A. Valsiner.

Teaduse ja Kõrgema Hariduse Osakonna juhataja K. Saaret.

Hariduse Rahvakomissariaadi, Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, Ametiühingute Kesknõukogu ja Artellide Peavalitsuse 1941 a. 24. mai ringkiri nr. 626 kõigile täitevkomiteede ülevabariigilise kunstilise isetegevuse olümpiaadi eelpidustusi korraldavaile komiteedele, lasteadeade, koolide, rahvamajade, klubide ja artellide juhatajale vabariikliku isetegeva kunsti-olümpiaadi ja ENSV Moskva Kunstidekaadi eelpidustuste ajal ettenähtud kujutava-, tarbekunsti ja käsitöö näituste korraldamise asjas.

Üheaegselt Moskvast toimuva ENSV Kunstidekaadiga ning selle osana korraldatakse Moskvast ENSV kujutava-, tarbekunsti ja käsitöö näitus, kus kavakohaselt esitatakse ka isetegeva kunsti sellealased väljapanekud.

Isetegeva kujutava- ja tarbekunsti paremiku selgitamiseks korraldatakse kohtadel sellesisulised näitused seoses kunstidekaadi ja -olümpiaadi kohalike eelpidustustega.

Neil kohalikel näitustel esinevad oma väljapanekutega lasteaiad, alg-, kesk-, kutse- ja kunstikoolid, rahvamajade ja ametiühingute ning käitiste klubide kujutava kunsti ringid, artellid ja väljaspool neid seisvad üksikkodanikud.

Näitustele võidakse eelpoolnimetatute poolt välja panna:

- a) oma kunstilist loomingut kajastavad tööd oma igapäevase kutse alalt, nagu näit.: tislid — mööblid, metallitööline — taotud rauast käsitöid, korvipuunuga — punumistöid jne.;
- b) kunstilist loomingut kajastavad tööd väljaspoolt kutsetööd, vabast ajast, nagu: joonistusi, maale, graafikat, nikerdusi, keraamikat, tikandeid, kudemistöid jne.

Esitavad väljapanekud peavad vastama järgmistele nõuetele:

- a) väljapandav ese peab olema omaenese kädetöö ning kajastama väljapanija loomingulist tegevust; seega ei kuulu kõnesoleva näituse raamidesse sellised esemed, mis oma tehnilise väljatöötuse poolest võivad küll olla meisterlikud, kuid oma ilmet on puhtitööstuslikud ega kannu oma valmistaja kunstilise loomingu ilmet;
- b) väljapandavate tööde valmistamisel tohib kasutada mehaanilisi abinõusid ainult niipalju, kui see on vältimatu;
- c) väljapandavad esemed võivad olla äsja või ka varem valmistatud; välja panna võib ka tarvitatud, kuid sel juhul näituse puhuks laitmatult korda seatud, esemeid, (nagu vaibad, mööbel, nahktööd jne.);
- d) väljapandavad tööd võivad valmistatud olla kõigist saadaolevaist materjalist.

Näitusel esinemine on tasuta.

Näituste läbiviimisel tuleb üldjoontes kinni pidada järgmistest skeemidest: Tallinnas, Tartus, Narvas, Pärnus ja Rakveres.

Lasteaiad ja koolid korraldavad enda algatusel koolinäitusi. Neis koolides, kus üldisi koolinäitusi pole kavatsatud, tuleb ühenduses kooli lõpupäevaga s. a. 7.—8. juunini korraldada piiratud ulatuses valiknäitused joonistuste, käsitöö ja vaba kunstilise isetegevuse alal. Lasteaiad, kes näitusi ei korralda, säilitavad asutise juures valiku parematest töödest 8. juuniks.

Rahvahariduse osakonnad moodustavad hiljemalt 1. juuniks vastavad toimkonnad, kes teevad valiku lasteadeade ja koolide näituste eksponaatidest või asutise juures säilitatud esemetest 15.—23. juunini toimuva linna üldnäituse jaoks.

15.—23. juunini teostub linna üldnäitus, kuhu koondatakse lasteadeade ja koolide näituste paremik ning rahvamajade ja klubide kujutava kunsti ringide, artellide

ja üksikkodanike väljapanekud. Üldnäituse komplekteerimist ja korraldamist teostab täitevkomitee juures tegutseva kunstiolümpiaadi eelpidustusi läbiviiva komisjoni poolt moodustatav eritoimkond, kes kokkuleppel kohalike artellidega, rahvamajadega ja klubidega määrab neile väljapanekute esitamise tähtajad, jaotab esinejate vahel väljapanekute korraldamiseks reserveeritud ruumid, hoolitseb näituse üldise kunstipärase ülesseadmise eest jne.

Linnade üldnäituse parimad väljapanekud kasutatakse augustikuus Tallinnas toimuva olümpiaadinäituse materjalideks. Selleks tutvub nendega lähemalt olümpiaadi näitust korraldav toimkond, tehes neist omapoolse väljavaliku.

Teistes linnades võivad korraldada lasteaiad ja koolid oma näitusi. Igal juhul tuleb lasteaedades ja koolides säilitada väike valik joonistusi, käsitöid ja vabakunstilise isetegevuse esemeid, et 15.—23. juunini korraldatava ülelinnalise näituse toimkond saaks neist valiku teha selle näituse jaoks. Juhul kui maakonnalinn juulipidustustel ei korralda maakonnaga ühist näitust, annab ta oma üldnäituse paremiku Tallinna olümpiaadinäitust korraldava toimkonna käsutusse. Muud väikelinnad esitavad selle aga ühel alusel valdade näituste paremikuga maakonnalinnas 20.—29. juulini toimuvale ülemaakondlikku näitust korraldavale toimkonnale.

Valdades või ringkondades korraldatakse 15.—23. juunini ülevallalised või ringkonna vastavad näitused. Ülevallalise või ringkonna näituse komplekteerimiseks ja läbiviimiseks moodustatakse valla või ringkonna pidustusi korraldava komisjoni poolt vastav toimkond, kes astub kontakti valla või ringkonna koolidega, rahvamajadega, klubidega, artellidega ja üksikkodanikega ning hangib neilt näitusele väljapanemiseks sobivat materjali. Lasteaedadel ja koolidel tuleb toimida analoogiliselt eelmises lõigus näidatud korrale.

Valdades ja ringkondades toimuvate näituste paremik koondatakse maakonna olümpiaadipidustust korraldava komisjoni poolt loodud näituse toimkonna käsutusse ning kasutatakse ülemaakondliku pidustuse puhul 20.—29. juulini maakondliku näituse korraldamiseks.

Maakondlike näituste parimad väljapanekud kasutatakse augustikuus toimuva olümpiaadinäituse materjalideks. Selleks tutvub nendega lähemalt olümpiaadinäitust korraldav toimkond, tehes neist omapoolse tarviliku väljavaliku.

Tallinnas toimuva olümpiaadinäituse paremik saadetakse sobivuse korral Moskvasse ENSV Kunstidekaadi näitusele ja silmapaistvaile esinejaile määratakse preemiaid.

Linnade ja maakondade täitevkomiteede olümpiaadi eelpidustuse komisjonil tuleb astuda viivitamatult samme eelpoolmärgitud vastavate näituse toimkondade moodustamiseks. Toimkondade koosseisu tuleb rakendada ka kohalike ametiühingute ja artellide esindajaid.

Maakondlikke näitusi korraldavail toimkondadel tuleb jälgida valdade ja ringkondade näitusi korraldavate toimkondade töid ning neile pakkuda kõike võimalikku abi.

Näituse väljapanekute kohta tuleb koostada täpne nimekiri ning väljapanekud varustada väljapanijate nime ja muude tarvilike andmetega.

Näituse väljapanekute korraliku hoidmise eest vastutavad näituse toimkondade juhatajad.

Lähemad juhised, niipalju kui need osutuvad tarvilikuks, annavad täitevkomiteede olümpiaadi ettevalmistusi korraldavad komiteed, rahvahariduse osakonnad, ENSV Ametiühingute Kesknõukogu Kultuurosakond ja Artellide Peavalitsus igaüks omas liinis.

Üleskerkivates küsimustes selgituse saamiseks tuleb pöörduda Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja poole — Tallinn, Estonia pst. 11—1 või telefonil 311-11, 304-03 ja 320-83.

ENSV Moskva Kunstidekaadi Ettevalmistava Komisjoni Esimees,
Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

**Eesti NSV Hariduse Rahvakomissari
k ä s k k i r i
nr. 73113.**

24. mail 1941. a.

Teen Türi keskkooli direktori k. t. Johannes Vitsut'ile märkuse korralduste bürokraatliku ja sisule mittevastava täitmise pärast.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee 1941. a. 23. mai ringkiri nr. 832 maakondade ja linnade rahvahariduse osakondadele, maakondade ja linnade kehakultuuri- ja spordikomiteedele, koolide inspektoritele, koolide juhatajaile ja õppejõududele õpilaste spordiseltside tööst osavõtu asjas.

18-aastaste ja vanemate õpilaste täiskasvanute võistlustest osavõtu ja kõigi õpilaste vabatahtlike ja ametiühinguliste spordiseltside tegevusest osavõtu asjas tuleb täpselt täita järgmist ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee korraldust:

18-aastased ja vanemad koolinoored võivad õppeasutiste juhataja igakordse loaga võtta osa täiskasvanute võistlustest. Seejuures on neil lubatud võistelda õpilastevahelistel võistlustel eri-vanusasemes.

Õppeasutiste juhataja luba on nõutav ka õpilaste osavõtuks vabatahtlike ja ametiühinguliste spordiseltside tegevusest. Seejuures määrab spordiselts vastutava isiku, kes peab vajalikku kontakti kohaliku rahvahariduse osakonnaga ja koolijuhatajaga.

Mitterahuldavaid hindeid omavaid õpilasi ei tohi lubada osa võtta spordiseltside tööst ja võistlustest täiskasvanutega.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee esimehe
asetäitja A. L u h t.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee 1941. a. 22. mai ringkiri nr. 832 maakondade ja linnade rahvahariduse osakondadele, maakondade ja linnade kehakultuuri- ja spordikomiteedele, koolide inspektoritele, koolide juhatajaile ning õppejõududele õpilaste kehakultuurilise tegevuse ja spordivõistluste asjas 1941. a. suvel.

NSVL RKN juures oleva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee võistluskalendris on ette nähtud kooliõpilastele 1941. a. suvel rida üleliidulisi võistlusi.

ENSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee ja Hariduse Rahvakomissariaat on otsustanud saata üleliidulistele võistlustele parimaid koolikollektiive kui ka üksikvõist-

lejaid korvpalli, kergejõustiku, ujumise ja tennis alal. Parimate koolikollektiivide ja üksikvõistlejate ettevalmistus ja valik üleliidulistest võistlustest osavõtuks, samuti aga ka tegevus muudel spordialadel, on määratud kindlaks kalendriliselt (täienduseks HRK ringkirjale 13. maist 1941. a. nr. 3154) alljärgnevalt:

Võimlemises: 8.—15. juunini meeskonna- ja individuaalvõimlemise esivõistlused koolikollektiividele (tüdrukud-poisid).

Korvpallis: 10.—25. juunini maakondade ja linnadevahelised esivõistlused koolikollektiividele parima meeskonna selgitamiseks. Lõppvõistlused toimuvad Tallinnas.

10.—25. juulini NSV Liidu 12 linna parima koolikollektiivi meeskondade vahelised võistlused. Võistlused toimuvad Krimmis.

Kergejõustikus: 8.—15. juunini koolide kergejõustiku esivõistlused kollektiivides.

15.—29. juunini maakondade ja linnade kergejõustiku meeskonna- ja individuaal-esivõistlused koolikollektiividele.

12.—13. juulini ENSV meeskonna ja individuaal kergejõustiku esivõistlused koolikollektiividele. Võistlused toimuvad Tartus.

12.—17. augustini NSV Liidu kergejõustiku individuaal- ja meeskonna-esivõistlused koolidele (liiduvabariikide esivõistluste ja VNFSV gruppide võitjad). Võistlused toimuvad Leningradis.

Ujumises: 20.—30. juunini ujumise ja vettehüpete esivõistlused koolikollektiivides.

6.—13. juulini ujumise nädal „Kõik ujuma“.

6.—7. juulini maakondade ja linnade individuaal-esivõistlused ujumises ja vettehüpetes koolikollektiividele.

12.—13. juulini ENSV ujumise ja vettehüpete individuaal- ja meeskonna-esivõistlused koolikollektiividele. Võistlused toimuvad Viljandis.

10.—12. augustini NSV Liidu individuaal- ja meeskonna-esivõistlused ujumises ja vettehüpetes (liiduvabariikide esivõistluste ja VNFSV gruppide võitjad). Võistlused toimuvad Moskvas.

Tennis: 13.—27. juulini maakondade ja linnade individuaal-esivõistlused tennis koolikollektiividele.

2.—3. augustini ENSV individuaal-esivõistlused tennis koolinoortele. Võistlused toimuvad Tallinnas.

17.—24. augustini NSVL individuaal-esivõistlused tennis noortele. Võistlused toimuvad Moskvas.

Rahvahariduse osakondadel koos kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteedega tuleb aidata kõigiti kaasa kooliõpilastele ette nähtud sportlike ürituste ettevalmistamisele ja teostamisele ning võistluste läbiviimisele.

Kuna eelpoolnimetatud sportlikud üritused toimuvad koolitöö vaheajal, siis tuleb juba enne koolitöö lõppu koolides ja koolikollektiivides koostada suveks üksikasjalised tegevuskavad ja määrata vastutavad isikud ja toimkonnad nende teostamiseks. Rahvahariduse osakondadel tuleb kontrollida eeltöid koolikollektiivides. Võistlustähtpäevadest tuleb täpselt kinni pidada.

Maakondade ja linnade esivõistlused tuleb viia läbi kohalikel kehakultuuri- ja spordikomiteedel koos vastavate rahvahariduse osakondadega.

ENSV esivõistlusi korraldavad:

- a) Korvpallis (finaal) — Tallinna linna Kehakultuuri- ja Spordikomitee koos Tallinna linna Rahvahariduse Osakonnaga;

- b) kergejõustikus — Tartu linna Kehakultuuri- ja Spordikomitee koos Tartu linna Rahvahariduse Osakonnaga;
- c) ujumises — Viljandi linna Kehakultuuri- ja Spordikomitee koos Viljandimaa Rahvahariduse Osakonnaga;
- d) tennis — Tallinna linna Kehakultuuri- ja Spordikomitee koos Tallinna linna Rahvahariduse Osakonnaga.

ENSV esivõistluste kavad ja tingimused saadetakse välja korraldavatele organitele ENSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt.

Nii kollektiivide kui ka maakonna ja linna võistlusteks ettevalmistamise ja võistluste läbiviimise juhtnööride saamiseks tuleb pöörduda kohalike kehakultuuri- ja spordikomiteede poole.

Aruanded (protokollid) võistlustest kollektiivides tuleb saata 3 päeva jooksul pärast võistluste lõppu kohalikule kehakultuuri- ja spordikomiteele.

Aruanded ENSV esivõistluste kohta (2 eksemplaris) tuleb saata 5 päeva jooksul pärast võistluste lõppu ENSV Kehakultuuri- ja Spordikomiteele.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

ENSV RKN juures asuva Kehakultuuri- ja Spordikomitee

esimehe asetäitja A. L u h t.

MITTEAMETLIK OSA.

HRK Kooliosakonna teadaanne algkooli õpetajate ettevalmistuskursuste asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond teatab, et kursused algkooli (I—IV kl.) õpetajate ettevalmistamiseks Hariduse Rahvakomissariaadi Teatajas nr. 7 — 1941. a. avaldatud juhendi alustel ja ulatuses korraldatakse 24. juunist — 19. juulini s. a. järgmistes kohtades:

- 1) Tallinnas — Tallinnast, Harju- ja Läänemaalt osavõtjaile,
- 2) Viljandis — Viljandi-, Pärnu- ja Saaremaalt osavõtjaile,
- 3) Rakveres — Järva- ja Virumaalt osavõtjaile,
- 4) Tartus — Tartu linnast ja Tartumaalt osavõtjaile,
- 5) Võrus — Võru-, Valga- ja Petserimaalt osavõtjaile,
- 6) Petseris venekeelne kursus kõigile venelastele, kes valmistuvad ette vene õppekeelega koolides töötamiseks.

Eksamid kursustele vastuvõtmiseks korraldatakse kõigis maakonna linnades ja Tallinna ning Narva linnas vastava eksamikomisjoni poolt 16. juunil.

Eksamikoht ja kellaeg teatatakse hiljemalt kas „Nõukogude Õpetajas“ või kohalikes ajalehtedes.